

Nro. 23.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Mártnusnak 18-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

Hadi Környüállások.

Valamiképen a' Fr. respublika, úgy az ellenha-
dakozó szövetséges hatalmasságok is rendki-
vül való készületeket tétetnek a' következő táboro-
zásra. Itten *Bétsben* mind a' Fels. udvari hadi
Kancellária, mind a' fegyver készítő műhelyek
szüntelen való munkásságban vagynak, úgyhogy
még vasárnapokon sem engednek magoknak pi-
henést. Ritkán múlik el olyan nap, a' mellyen
a' *Rénusi* és Olasz Országi ármadiákhoz vagy gya-
log vagy lovas tsuportok itten keresztül ne masi-
roznának. Kiváltképen a' lovasság öregbitésében
foglalatoskodik a' hadi kórmány ízék, 's e' vég-
re minden örökös tartományokba commissariu-

sokat küldött lovakat venni, noha már ennek előtte más idegen tartományokból is sok lovak hozattak.

Hasonló készülteket tétetnek a' Frantziák. A' *Düsseldorf* környékén építeni kezdett földi erősségek még sem készültenek el, még most is minden nap egynéhány száz paraszt munkások dolgoznak azokon; a' *pallisádák* készítésére felettébb sok fa hordatik. A' szüntelen változó 's egyik helyből a' másikba masirozó Fr. seregek miatt lehetetlen a' *Düsseldorfban* fekvő katona őrizetnek számát meg határozni. Sok tehetősebb lakosok meg únván a' kvártélyosoktól okoztatott alkalmatlanságokat, ki költöznek honnyaikból. A' *Bergi* hertzogség fel akarván szabadúlni a' sok mindenféle requisitio alól, ereje felett való summát ajándékozott a' Fr. respublika számára. Akkor ugyan fel óldoztatott a' requisitio alól, hanem már most újobban az alá vettetett, és valamint más tartományok, úgy ez is köteles az erőltetett költsönözésben részesülni.

Német Ország.

Wéselből iratik Mart. 2-dik napján, hogy *Jourdán* Generális el érkezett már a' kórmánya alatt lévő Fr. ármadiához, holott nagy örömmel és tisztelettel fogadtatott a' katonaság által. *Joubert* nemzeti képviselő meg hagyatván előbbi hivataljában, reája bizatott a' *Maás* és *Rénus* vizei közt fekvő Német tartományoknak új organisatiója. — A' hadi seregeknek reformatiója is el kezdődött, úgy hogy 6 batallion 3 batallionra olvasztatott. Kiváltképen a' Német nemzetbeliek, a' kik a' Frantziák közzé osztattak, zúgolódnak ezen új rendelés ellen.

Azok a' *Moguntziai* klúbisták a' kik a' múlt Novemberben a' Cs. K. ármadia által meg verett Frantziákkal együtt elsőben *Metzbe*, annakutánna *Saarbrückbe* és *Trierbe* költöztek, hogy

annyival kedvesebbekké tehessék magokat a' Frantziák előtt, szorgalmatosok a' hadi satznak béfedésében.

Olasz Ország.

Báro *de la Torre* a' múlt Febr. 18-dikán indult ki *Turinból Béts* felé, hanem mi végre küldetett legyen ide, senkinek is tudtára nem adatott. A' következett éjjel *Caroglio Marquis* is postakocsira ült, a' kit a' Frantzia kis affzony udvarlására és tiszteletére küldött a' *Szárdiniai* király. — Noha a' fegyverfzűnés még ekkorig sem tétetett közönségesé a' *Pedemonti* armádiánál: mindazáltal 3 héttől fogva mind a' két hadakozó fél tsendesen viseli magát.

Genuából írják, hogy a' *Genuai* földön letelepedett Fr. seregeknek táplálására bővséges elegendés és költség küldetett; hogy 2 Anglus commissariusok mentenek legyen *Madridba* olly követséggel, hogy azon Kir. udvar közbenjárása által békességre tzelozó alkuba botsátkozzanak a' Fr. republikával; söt végtére azt is, hogy a' Spanyol komendánsoknak parantsolat adatott az alattok lévő hadakozó hajóknak fegyverből való kiöltöztetésekre.

Austriai Belgium.

Brüsszelből Febr. 25 dikén. Azt mutattyák a' környülállások, hogy nem sokáig fog a' fegyverfzűnésnek ideje tartani. Sok Fr. seregek, a' melyek eddig *Luxemburg*, *Thionville* és *Metz* környékén való kvártélyaikon pihentek, a' *Mósel* vizéhez parantsoltattak marsirozni. — *Pichegrü* és *Jourdán* Fr. Generálisok *offensive* akarnak dolgozni. Mind a' két hadakozó fél köröm szakadásig készül a' hadakozásra, úgy annyira, hogyha békesség nem lészzen, három 's 400000 fegyveres ember fog a' *Rénus* két partjain táborozni, és nemcsak a' szárazon, hanem még a' nevezett folyó

viznek sikos hátán is viaskodni egymással. *Bonnban*, *Andernachban*, *Kolóniában*, és *Koblentzben* olly fél gallyákat készítettek a' Fraatziák, melylyeken ide 's tova, fel 's alá járhatnak a' vizen, *Dünkirchenből* és *Ostendéből* küldettek azokra hajós legények. — A' várasunkon keresztül masirozó Fr. truppok egymást érik, a' requisitió alá vettett lovak mindenütt ölzve gyűjtetnek, a' mellyekért most tsak obligációval fizettett a' hadi minister, azt igérvén, hogy 6 hólnap múltván minden darabért 15 luidort fog fizetni.

Frantzia Ország.

A' *Párisi Journalisták* keveset ügyelnek a' Directoriumnak azon parantsolatjára, melly által a' nyomtatásban való nagy szabadságot meg szorítani akarja. Eggyik közzülök ekként nyilatkoztatja ki arról való gondolatjait: „Néhány eszendők-től fogva, *úgymond*, reggeltől fogva estélig szüntelen a' szabadságról való szó hangzik füleinkben, holott soha sem vólt a' Fr. nemzet jobban meg szorítva, el nyomatva, és nagyobb nyomorúságba ejtve, mint a' miólta a' respublika nevet viseli. A' szabad tettzés szeréntvaló tömlöztöztetést keményen meg tiltották a' törvények: még is mindazáltal sokkal sürübben hullanak most a' *Lettres de Cachet—ok*, az az, a' fogságra küldő petsétes levelek, mint az előbbi kórmányszékek alatt. — Egy közönséges tiztviselő sem büntetik azért meg, sőt neveti, ha valaki ellene panaszt tesz, hogy napjában négy 's öt ártatlan embert is fogságba tsukat. “

Petiet hadi minister rendkívül való nagy örömmel beszélette a' Directoriumnak, hogy *Stoflet* két adjutánsával, és három inasával együtt, Feb. 24-dikén a' *Wendei osztályban*, 's nevezetesen egy *Saugreniere* nevű helységben *Menage* Generális által el fogatván mindjárt más nap agyon lövett. Hasonló sorsra jutott egy *Maulevrier* nevű

Royalista Generális. *Stofletnek* szomorú ki meneteletét ekként beszéli elő a' közelebb költ *Bétsi* udvari Diarium: Febr. 14-dikén egymásra bukkanván *Chaovin* divisionális Generálissal, öfzve tsaptak 's keményen viaskodtak egymással, a' melly tsatában a' *Stoflet* lovának egyik lába el lövetvén, le düllött 's maga alá nyomta a' rajta ülőt, hanem csak ugyan meg szabadították ötet vadász katonái. Ezen szereintsétlen történet után *Chollethez* nem melfze egy majorba vont a *Stoflet* magát. A' *Párisi* gránatérosok vezérje *Louvil* Feb. 22-dikét követett éjjel maga adjutánsával 's 200 embereivel körül vévén azon major, a' szoba ajtaján békopogtatott, 's a' ki vagy? kérdésére ezt felelte: *Royalisták*. Szabadon bé botsátatván, egyfzeribe *Stoflethez* 's a' vele benn vólt embereihez vágta, a' kik noha derekasan védelmezték magokat, de csak ugyan le nyomattak, meg kötöztettek, más nap *Angersbe* vitettek, a' katona commissió kezébe adattak, és a' reájok mondatott sententzia szzerént agyon is lövettek. — Hasonló módon bántak egy *Nikolás* nevű *Chouáns* Generálissal, és egy *Mabille* nevű emigránsal. — Ez a' történet, nem hogy meg rett nette 's meg szelidítette vólna a' *Chouánsokat*, sőt inkább jobban meg mérgesítette, 's hajlandóbbákká tette a' bosszúállásra, úgy annyira, hogy a' hová mennek, mindenütt szomorú nyomdokait hagygyák a' patrióták ellen gyakorlott kegyetlenségeknek. Megnem elégefznek házaiknak 's örökségeiknek tűz által való el pufztításával. — — — A' szabadtság fáihelyett kereszt fákat állitanak fel, 's azok alatt esküttetik öket az Isten és a' király szolgálatyára 's a' t. Mindenütt igen sok követöket kapnak, nemcsak *Normáundiában* és *Kis Britanniában*, hanem magában *Páris* várasában is, 's azzal ditsekesnek, hogy mihelyt a' *Rénus* mellett az ellenségeskedés el kezdődik, azonnal ök is *Páris* felé indúlnak.

A' *Bétsi* udvari Diarium ekként adja elő a' *Wendei* dolgokat: Héjjában üldözik a' patriota se-

regek *Charettét* és ármadiáját, ő maga imitt amott lappang az erdőkben, és a' puzta környékeken, seregei pedig széllyel szórattak. A' *Chouánsok* elég dolgot adnak *Hoche* Generálisnak, a' kik a' *Majne* és *Loire* osztaályokban tartózkodnak, fő kvártélyok *Bourmontban* vagyon. Fő vezérjek *Chattillon*, a' ki alatt lévő hadi Tanátsnak tagjai néhány nevezetes emigránsok. Őrizetekre 300 vakmerő bátorságú *Chouáns* rendeltetett. Fegyveres magazinumok *Candéban* vagyon, holott egy *Máriani* nevű *Pedemonti* tizt a' kórmányozó, a' ki a' *Quiberoni* szerentsétlen ütközetben fogságba esvén a' *Vannesi* tömlötzből kiszökött. *Candé* körül egy-néhány tanyájok vagyon a' *Chouánsoknak*, és igen sok emigránsok vagynak köztök. A' birtokokban lévő helységek népességekhez képest kompániákra vagynak felosztatva, és mihelyt a' patriótákat közelgetni halják, leg ottan meg vonják a' lárma harangokat, mindenik kompánia fegyveresen maga tanyájához megy, 's véle egygyütt hadakozik.

A' *Versáliai* osztaályban lévő papok, a' kik közt vagyon *Gregoire Abbás* is, gyűllést tartottak a' *Sz. Lajos* templomában, 's külömbkülömbféle végzéseket hoztak a' vallásra nézve. Mihelyt tudtára adatott e' dolog a' Directoriumnak, leg ottan bé záratta azon templomot, keményen meg parantsolta az osztaálybéli municipalitásoknak, hogy az ilyen gyűlléseket többé meg ne engedjék, azokat a' papokat pedig a' criminále forum eleibe idéztette, hogy a' törvények szerént bányyanak vélek a' birák. A' többi közt azzal vádoltatnak, hogy a' monarchica igazgatásnak formáját jobban ditsérték a' mostani constitutiónál; hogy az előbbi egyházi fenytéket bé vinni akarják; és hogy a' *Római* udvarral titkos levelezésbe botsátkoztak.

Gr. *Waldemár Károly*, Gr. *Leiningen Fridrik*, Gr. *Affeld*, és a' *Nassau-Saárbrükki* hertzeg aszszony, a' kik az *Austriai* fogságban tartatott ministerek és deputátusok helyett *Párisba* tartattak, minekutánna amazok viszszá botsáttattak vólna,

ezek is haza küldettek a' Directorium által. Nem csak egy, hanem több klubjai vagynak a' *Terroristáknak Párisban*, a' kik ismét lábra akarják állítani a' *Roberspiere* gonosz principiumait.

Egy *Párisi Journalista* ekként gondolkozik a' jelenvaló háborúról: Lehetetlen Angliát békeségre vinni a' szárazon, egyedül a' tengeren való hadakozás által alázhatjuk meg őket. Ezen eszköz által bódogúltunk az Amérikai hadakozásban, az 1783 dik elztendei békességnél ditsőségesebbet nem kötöttünk ezzel a' hatalmassággal, azóltától fogva több figyelmetességgel kellett volna lennünk, 's több költséget tennünk tengeri hatalmunkra. Nem lehet reményleni, hogy olly jó vége lehessen az Anglusokkal való mostani hadakozásunknak, a' minémüt reménylettünk mi eleinte. Kedvezőbb időre kell hallafztanunk a' nekünk okozott bosszúságoknak meg bosszúlását. Európának politicus horizontya naponként mind setétebb setétebb, 's újabb környülállásokkal fenyeget bennünket, a' mellyek meg nem engedik, hogy egyedül Anglia ellen foglalatoskodjunk. “

Azt végzette leg közelébb a' Directorium, hogy az ármadiáknál lévő fő commissáriusok magoktól semmi parantsolatot ne adhassanak, hanem csak a' Directorium által nekik küldetett parantsolatokat hajtsák végre, vigyázzanak az ármadiákra, és a' vezérek egymás között való egygyet értésének fenn tartására, jelentsék bé a' vizsiza éléseket, és a' meg jutalmaztatásra méltó vitézi tetteket. Egyedül a' szoros környülállások közt, és esetekben távozhatnak el ettől a' parantsolattól, hanem akkor is a' Directoriumtól fog függeni az ő rendelkezéseiknek állandósága.

A' *Párisi* nemzeti gárdistáknak fő kormányzója *Buonaparte* Generális egész Stábjával egygyütt az Olasz Országi ármadiához küldetett, 's helyette *Scherer* Generális tétetett *Páris* városa fő kormányzójává. A' *Thionvillei Merlin* a' *Konstán-*

tzinápolyba követségbe ment *Dübayet* Generális mellé rendeltetett, de fel nem válalta ezen hivatalt. —

A' Fr. ármadiához rendeltetett első requisitiobéli ifjak közül sokan sokféle fortélyt találtak az odahaza való maradásra, a' tehetősebbek pénzen váltottak magoknak ez vagy amaz tagjaiknak hibáiról, 's chronicus nyavalyáikról való bizonyság levelet, mások siketeknek, némáknak, sántáknak, rövid látásúaknak lenni tettették magokat s a t. 's így nyertek szabadságot az oda haza való maradásra. Az ilyen praktikákra 's practicusokra nézve azt végzette leg közelebb a' Directorium, hogy senki sem lézzen ezután a' requisitio alól fel szabaditva, hanem tsak azok, a' kiket a' hadi minister az alól fel fog óldozni.

A' *Párisi* Politzia minister jelentette, hogy ismét más meg esmértető jelt találtak a' Fr. revolutiónak ellenségei egymás meg esmérésére, melly a' kalapjaikon lévő fehér lapos sinórnak közepén végig vonatott fekete selyem szálból áll.

Az *Austriai* Belgiumban lévő szerzetes Rendek semmit sem akartak a' reájok vetett erőszakos költsön fejébe fizetni: Annakokáért nemtsak katoná executio küldetett hozzájuk, hanem annakfelette annyi butoraik, a' mennyinek arával ezen adót ki lehetett fizetni, kotyavetye által el adattattak. — A' *Mosella* és *Rénus* vizei közt fekvő tartományoknak eddig való kórmányozása meg változtatott. Az *Aacheni* centrális kórmányszék helyére 6 született Féantziákból álló commissió rendeltetett ki; a' több kerületbéli polgári előjárókat az ezen commissió által ki választatott ágensek váltották fel, 's ezektől függenek a' több alsóbb rangú tisztviselők, akár polgármesterek, akár bírák légyenek azok.

A' Fr. respublika finántziájáról és a' papiros pénznek mivóltáról való tanátskozásoknak még most sins vége, mellyek, mivel a' titkos com-

missió miatt gyanúságba esett a' publicum közönségesen tartatnak. Kinek ez, kinek más projectuma vagy on e' dolog eránt. *Dübois de Crance* azt javasolta, hogy 3000 millió bélyeges és numerisált assignáták készitessenek, és az 1790-dik elztendőben hozott rendelés szerént, nemzeti jószágok tétessenek azoknak zálogául, 's valaki azokat azon árron el nem veszi, a' mellyben ki adatnak, keményen meg büntetessenek. Az erőltetett költsönözés minél elébb szedetődjek bé, adattassanak el a' nemzetnek épületjei és ingóbingó jószágai, és az az által bé jövő assignáták égettesenek meg 's a' t.

Orosz Birodalom.

Néhai Lengyel Ország fel daraboltatásában tsaknem egészlen az Orosz Birodalomhoz esett a' *Lythvániai* nagy hertzege, mellyet örökösen öszve is kaptsolt azzal a' mostan uralkodó Császárné *II Katalin*. Az ezen tárgyról közönségesse tett hirdetményében ekként szöll a' nevezett fejedelem asszony: „*Mi II KATALIN Isten kegyelmességéből minden Orosz tartományoknak választott Császárnéja és egyedül uralkodója, Moskoviának, Kioviának, Wlodimirnek, Kásánnak, Astrakánnak, Sziberiának, és a' Tauriai Chersonésusnak, Czárnéja, Smolenskónak, Lythvániának, Volhyniának és Podoliának nagy hertzegnéje, Estlandiának, Ifflandiának, Kurlandiának, Semigalliának, Zmudziának, Koreliának, Twerksnek, Judorsknak, Perinsknak, Viadsknek hertzegnéje; Novogrodnak a' Nizóvi, Czernikhowi, Resani, Potozki, Rostowi, Jaroslawi, Bialojeswroi, Uderi, Obdorski, Kondyi, Wittebi, Mscielávi kerületeknek, és a' több északi tartományoknak asszonya, uralkodónéja, és nagy hertzegnéje; a' Kartalinski, Gruzinski, és Kobardinski tartományoknak Czárnéja, Czerkaziának 's Igoriának hertzegnéje 's a' t. a' Lythvániai nagy hertzege minden lakosainak, a' papságnak, a' nemességnek és a' polgároknak kegyel-*

mességünket ajánljuk. (Innen ki tettzik minémü országoknak fejedelme légyen, és mitsoda titullussal éljen az Orosz Császárné). Az itten nevezett tartományokban fekvő városok és faluk, így szól a' Császárné, örökre az Orosz Birodalom kormánya alatt fognak lenni, és minden karba, rendbe és méltóságba helyheztetett lakosai örökre Orosz jobbágyoknak tartatni. Erre való nézve megparantsoltuk a' mi közönséges kormányozónknak *Keprin* hertzegnek, hogy minden lakosoktól vegye által a' mi örökké való engedelmességünkre, és változhatatlan hiveségünkre való hit le tételt. — És valamiképen Birodalmunknak több tartományait, úgy ezen új keresményünket is kegyelmességünk és jó teteményeink által fogjuk igazgatni, és mind mi, mind a' mi következő maradékaink arra kötelezzük magunkat, hogy nem csak ösi vallástok mellett, és örökségeiteknek birtokában, hanem minden törvényeitek, szabadságtok, és jussaitok mellett áthatatosan meg fogunk titeket tartani. — *Pétersburgban* Dec. 15-kén 1795 dikben.

Konstantin Pavlovits ifjú nagy hertzegnek a' Sax-Kóburgi hertzeg asszozonnyal, kinek a' Görög vallásra lett által menetelének alkalmaztosságával *Anna Teodorovna* név adatott, öfzve párosítására az el múlt hólnapnak 14-dik napján ment végbe. Ezen a' nevezetes napon igen nagy pompa volt a' Császári udvarban; önnön maga a' Császárné Császári familiájával egyetemben Baldachinum alatt ebédlett, ennekfelette különös táblák mellett sok fő uraságok és asszozonyságok vóltanak, estvére igen fényes bál tartatott, más nap reggel egész a' fő Strázsamesterekig, kinek kinek szabad vólt az ifju nagy hertzegné keze tsókolására menni; hasonló kegyelmességben részesültek a' dámák azon napnak estéjén. A' nevezett nagy hertzeg nevelői közzül következő személlyeket jutalmaztatott meg az Orosz Császárné ö Felsége: Gr. *Soltikow Miklós* udvari fő mesterének *Péters-*

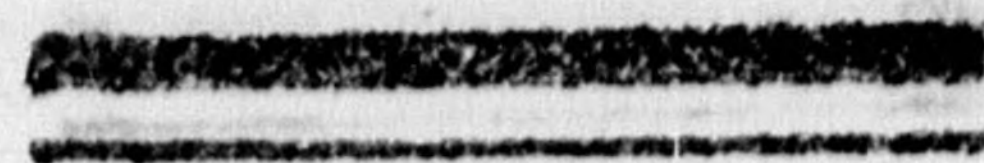
burgban egy pompás házat, egy betses ezüst asztali készületet, 's 60000 rubelt ajándékozott; Báro *Sakken* titkos tanácsos úrnak, a' *Newsky Sándor* vitézi rendjének tzimerén kívül, egy szép jószágot 10000 rubelt, és hólta napjáig 3000 rubel pensiót; *Lamsdorff* és *Koselhoff* Generál majóroknak, *Farsukoff* Brigadérosnak, *Murawioff* Obersternek, *Budberg*, *Murawioff* és *Krestowski* Oberstlajtinánoknak eggyen eggyen 6000 rúbelt, 's hóltig való 2000 rúbeltből álló esztendei penziót. Ennekfelette sok gárda tisztek nagyobb gráditsra emeltettek.

Magyar Ország.

Pápáról Márt. 12-dikén. E' folyó hólnapnak 3-dikán a' keresztényi egymás türesnek jeles példája történt, K. Sz. *Köszeg* városában. Meg halván t. i. ottan lakozott Tekintetes, és Vitézljő Csernelházi *Csernel* kapitány úr, a' ki az egész városban egyedül maga vólt a' Reformáta valláson, a' Catholicusok minden harangjaiknak meg vonásával, az Evangelikusok egész oskolájoknak és TT. Prédikátor uraiknak ki késérésével tették meg a' meghólt testnek a' tiszteletet, mellyet a' Pápai Református deákok szép harmóniával vezették a' temetőbe, 's többen kísérték 6000 embernél.

A' temetőből a' népnek és uraságnak nagy része az Evangelikusok templomába bé ment, holott a' nevezett deákok ismét szép harmóniás énekléssel, Tiszt. *Barkassi Szetsödi* Prédikátor úr halotti prédikátzióval, T. *Márton István* és *Látzai József* Pápai Professor urak, amaz halotti orátzióval, e' pedig szép bútsúztató versekkel tették meg a' végső tiszteletet, a' halgató sokaságnak olly megelégedésével, hogy ámbár estéli 8 óra tájban lett legyen vége ezen szomorú pompának: még is akkor is nehezen oszlott el a' figyelmező gyülekezet.

A' meg bóldogúlt kapitány úr kiváltképen az által hagyta örök betsben emlékezetét, hogy a'

Pápai Reformatum Collegiumnak egy olly válogatott könyvekből álló bibliotékát hagyott, melly könnyen meg ér 1000 tallért; e' mellett 1000 forintból álló fundációt is adott melléje, mellynek ez-tendőnként járandó intereséből szaporítani lehessen azon könyvtárt.

Jászberinből 26-dik Febr. A' melly mértékben uralkodott közöttünk ennekelötte a' vallás külömbségéből származott egymástól való idegenkedés, épen olly söt nagyobb mértékben vagyon most a' keresztényi egymást el türés és felebaráti szeretet. Ennek valóságos példája történt a' mai napon tartott köz gyűllésünkben, mellyben a' *Jász-Kiséri* Tiszt. Plébánus úr kevés számú halgatóival egyetemben egy kérő levelet nyújtott bé a' Nemes *Jász* és *Kun* kerületekhez, azon esedezvén előttünk, hogy mivel romladozásban lévő templomjoknak és tornyoknak meg újítására semmi fundusok nintsen; tehát mi magistratuális tisztek és szabad helységek küldötjei tsináljunk egymás között keresztényi collectát. Melly kérését igazságosnak lenni találván, önként 's leg ottan 100 tallérra szaporítottuk a' köztünk öszve szedett költséget, olly formán, hogy a' mi Református tiszt társaink semmivel sem vóltak alább valók az adakozásban, mint mi Catholikusok. Tsak ebből is kitettzik, hogy mi egyformán szeretjük egymást, mellynek leg főbb oka ez, hogy a' mi jó fő kapitányunk is egy formán szeret bennünket.

Jász-Berényből Böjtmás Havának 10-kén.

A' *Jász*, és *Kun* kerületek a' Felsőleges Királyi Helytartó fő hertzeghez, mint Grófjokhoz, és Birájokhoz gerjedező szereteteket, 's buzgó mély tiszteleteket azzal nyilatkoztatták ki tegnap, mint a' tisztelt királyi fő hertzegnek születése napján, hogy a' kerületben lakozó némelly magistratuális tiszt urak a' magok Helytartói fő Kapitányokkal, Tekintetes Rákosi *Boros* Sándor királyi Tanácsos úrral, 's *Jász-Berény*, *Jákohalma*, és *Dósa* neve-

zetű közönségeknek előjáróival, *Jákóhalma* helységében egyben seregelvén, ottan elsőben is ő Királyi hertzegeének hofzsa, és szerentsés életéért dob, trombita, 's egyéb kari musikák ékes hangzása mellett, a' mozsaraknak pedig többszöri durrogtatási alatt, azon helységnek ékes templomában énekes Sz. misét szolgáltatóván, buzgó áhétatossággal könyörögtenek. Onnét annakutánna e' napokban el készült jeles tsatornához, mellyet *Jászberény* várasa, *Dósa*, és *Jákóhalma* közönségei, a' *Tarna* vizének egyenesebb, és sebesebb folyása okáért, ugyan *Dósa* és *Jákóhalma* közt, majd nem ezer öl hofzaságra, 's öt öl szélességre ásattanak, és mind a' két partyait szép egyenes sorra fűz-fa karókkal be ültették, számos szekereken egész musikával ki rándúltak. A' hol is midőn szemes meg vizsgálás után nyilván tapasztaltatott, hogy e' tsatornán a' viznek kellő sebességgel való le folyása már is szépen meg nyeretett, e' mellett rajta a' nevezett 3 közönség valóban egy derék, szép, és jó munkát tettek; mind meg betsülhetetlen hasznára, mind pedig érdemlett dicséretinek meg adására leg ottan a' helynek szinén arról gondolkodtak, hogy ezen tsatorna mi módon tétethetne nevezetessé. Mellyre csak hamar azt találták fel, hogy a' Felső Királyi Helytartó hertzegnek, kinek úgy is azon napon, születése napját illy szép gyülekezettel tisztelték, nevére neveztesse. Annakokáért azon kegyelmes Királyi Helytartó fő Birájoknak örök emlékezetére, de kivált természeti jó, és szép erköltseinek fel magasztaltására, az említett tsatorna fő kapitány *Boros Sandor* úr által egy rövid, és ezen innepre alkalmaztatott beszédben fenn szóval, dob, trombiták vig harsogása, 's a' mozsaraknak messzire el hangzott dörgései között, nagy örömmel, és gyakori *Éllyen!* kiáltással *József* tsatornájának neveztetett, és hivatni rendeltetett; végre *Jákóhalmi* érdemes plébánus, Tiszt. *Rigó Ferentz* úr által az egész gyülekezet nagy szives-

séggel meg vendégteltetvén, minekutánna az ebéd alatt jó hegyallyai borokkal meg töltetett poharak a' Felsőleges Császárnak, és *Jósef* fő hertzegnek egészségeért elköszöntettek, az illy szives és édes kívánságok is mind annyiszor dob, 's trombiták által hirül tétetvén, a' mozsaraknak ki sütögetéseivel bé fejeztettek.

Ez már második tselekedete többször említett fő kapitány úrnak, melly által a' Felsőleges uralkodó Házból egymás után következett két fő hertzegeknek neveket a' *Jászoknál*, és *Kúnoknál* ekképen is örök emlékezetben meg tartatni igyekszik. Mert ez előtt három esztendővel is bóldog, és ditső emlékezetű jó Nádor Ispánunknak Felső. *Leopold* fő hertzegnek örök emlékezetére itt *Jász-Berényben*, szinte a' város közepén a' *Zagyva* vize mellett egy igen kies szigetetskét *Leopold* szigetének nevezte, és mái napig is ezen szép névvel neveztetik.

Elegyes Tudósítások.

Stanislaus Augustus vólt Lengyel Országiki-
rály egy levelet vett az Orosz Császárnétól, mellyben királyi méltóságához illendő esztendőről esztendőre való pensiót ígért nékie, 's e' mellett szabad tettezésére bizta ott lakni, a' hol nékie tettezeni fog. — A' *Niester* folyó vize mellett öszve gyűlt Orosz ármadiának Gr. *Suwarow* Feldmarsal tétetett hadi fő vezérjévé, mellyből azt a' következést húzzák ki az újságokra ásező emberek, hogy a' *Pétersburgi* udvar és a' fényes Porta közt háborúság lészzen. — Tsak ugyan Mártiusnak első napján kezdődött el *Hágában* a' *Batávia* respublikának nemzeti gyűllése. — A' *Párisi* Directorium 1500 millió livert szánt az idei táborozásra — *Jourdán* Generális tiszteletére fényes bál tartatott *Aquisgránumban* Febr. 26-dikán. — A' *Rénus* túlsó partján fekvő Prussziai tartományokra 150000 erőltetett költsönözést vetett a' *Párisi* Directorium,

melly summát kész pénzben tartoznak le fizetni. —
 Mart. 10 dik napján ment *Kegensburgon* keresztül
 a' *Károly* fő hertzeg bagázsiaja. Ugyan ott egy-
 néhány Cs. K. lovas és gyalog tsuport katonaság
 által masirozott, minekutánna nyugalom napot
 tartottak volna. — A' *Batáviai* respublikának mos-
 tani flottája 22 linea hajókból, 30 fregattékból, és
 22 apróbb rangú hajókból áll — Az assignátákat
 készítő műhely és eszközök el rontása által 800
 személy fosztatott meg kenyerétől. Még most is
 nagy betstelenségben vagyon Fr. Országban a' pa-
 piros pénz, úgy annyira hogy 24 liver pengő pénzért
 8000 liver papiros pénzt kell fizetni. — A' *Livor-
 nói* kikötő helyben minden nap sok gabonával
 meg terhelt hajók futnak bé. — Az *Orániai* örö-
 kös hertzegnek egy bizonyos udvar 24000 rubelt
 ajándékozott a' honnyaikból ki költözött Hollan-
 dus seregeknek tartásokra. — *Károly Hesszen-
 Rheinfelsi* vólt hertzeg 's mostani *Párisi* polgár
 egy közönséges Journálon dolgozik. — Azoknak a'
 személyeknek, a' kik a' Fr. hertzeg királyi kis afz-
 szony *Tempeli* fogságából való ki szabadításában
 fáradoztak, szép ajándékokat küldött a' Fels. Csá-
 szár. — A' *Koppenhágába* küldetett Fr. követet,
Grouvelle polgárt Febr. 24-dikén közönséges és
 első rangú követnek lenni meg esmérte a' *Dániai*
 király, és a' mint a' hir foly, *Waltersdorf* Generálist
 fogja a' Fr. respublikához követségbe küldeni. —
 Néhány északi Birodalmak, Spanyól Ország és a'
 Fr. republika közt egy kereskedést tárgyazó új
 álliántzia vagyon munkában. — A' *Helvétziai* ha-
 tárokon, nevezetesen *Bázel* körül, nagyon vigyáz-
 nak a' Frantziák.

A' *Würtembergi* hertzogségben egy szegény
 asszony 2 elztendő el forgása alatt 7 élő gyerme-
 ket szült e' világra, melly miatt férjével együtt
 nagy nyomorúságra jutván, midön egyetlen egy
 tehenkéjét szükségből el akarta volna adni, az
 uralkodó hertzegné által szépen meg ajándékozta-
 tott. — *Reichenbachban* egy felső *Palatinátusi* hely-

ségben Febr. 24-dikén egy 108 esztendőös ember holt meg, a' ki soha életében beteg nem vólt, soha orvossággal nem is élt, és életének utólsó napjáig mindenkor friss vólt, mindenkor jó izzel evett és ivott, hanem utólsó négy esztendeiben nagyotskát hallott.

J e l e n t é s.

Ama minden eddig közre botsátott újjabb és régibb katekismusok közt leg közönségesebb tiszteletre emeltetett *Hannoverai* katekismus, mellyet 1791-ben adott ki leg elsőben B. eml. Superintendens *Koppe Benniamin* úr; már magyarul is ki jött illy titulus alatt: *Keresztény katekismus, hozzá adatott rövid vallás históriájával, Ének versekkel és szükséges könyörgésekkel együtt. N. Győrben 1796.* Ennek fordítója és kiadója *Pápai* Professor *Látzai József* úr. A' nyomtatás ugyan elég bőkezűvel és kiméltetlenül esett, az honnan szinte 19 árkusokra terjedt; de hogy annál közhasznúbb lehessen még is a' munka, igen igen óltsóra, u.m. 15 xrra erősztetett egynek egynek az árra. Ez azért jelentetik, hogy a' kinek felesőbb exemplárokra vólna szüksége, azok eránt magát Pápán a' kiadó Professor úrnál, ha lehet, szabad postán, jeleníteni méltóztassa. Egyebek pedig külön exemplárokat itt Pápán a' könyvkötő uraknál, Győrben *Miller* úrnál találhatnak. —

* * *

A' következő számú coperták alatt járó M. Kurir Erd. Olvasóinak küldöm a' mai, és következő postákon a' Magy. Almanakot: 17. 112. 491. 520. 530. 533. 534. 536. 542. 543. 545. 561. 562. 567. 578. 580. 581. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 606. 608. 609. 612. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 631. 632. 636. 641. 642. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. — Mind ezeket béadtam már a' postára; de a' levelek soksága miatt nem egyszerre, hanem részenként, 10 15 darab egy postanapon fog le küldtetni.

D. D. S.